

Силабус курсу:

**ПРАВО ЄС ТА МІЖНАРОДНЕ ЗАХИСТ
ПРАВ ЛЮДИНИ**

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	081 «Право»
<i>Рік підготовки:</i>	4
<i>Семестр викладання:</i>	Осінній/весінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	8
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	іспит

Автор курсу та лектор:

к.ю.н., проф. Татаренко Галина Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри правознавства

посада

tatarenko@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-
158-92-73

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач практичних занять:*

к. іст.н., доц. Мезеря Олександр Анатолійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри правознавства

посада

mezeria@snu.edu.ua

електронна адреса

телефон

месенджер

313

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Цілі вивчення курсу:

Анотація навчального курсу

Дисципліна спрямована на формування у студентів сучасних теоретичних знань, практичних умінь і навичок про захист прав людини, а також міжнародну правову систему та основи права Європейського Союзу, систему інститутів ЄС, опанування основних положень теорії практики діяльності регіональної міжнародної організації – Європейського Союзу та євроінтеграційних процесів, учасником яких є Україна; на надання студентам знань щодо сучасної доктрини захисту прав людини у різноманітних сферах діяльності. Опанування знаннями з навчальної дисципліни сформує у студентів загальне уявлення про права людини, групи прав людини (соціальні, економічні, політичні, цивільні та економічні права тощо), а також особливості реалізації та захисту прав людини у різних сферах діяльності. Окрема увага приділяється основоположним правам людини (право на життя, здоров'я, право на приватність, право на інформацію, безпеку тощо). Метою навчальної дисципліни є формування уявлення студентів про права людини у сучасному світі та основні групи прав людини; забезпечити розуміння студентами особливостей реалізації та захисту прав людини у різних сферах діяльності; забезпечити усвідомлення студентами реалізації та захисту основоположних прав людини та основних наслідків порушення прав людини.

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

інтегральні компетентності (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): 3

К 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 9 Здатність працювати в команді.

ЗК 12 Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК 13 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технолог

ЗК 15 Прагнення до збереження навколишнього середовища. спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1 Здатність застосовувати знання з основ теорії та (фахові, філософії права, знання і розуміння структури правничої предметні) професії та її ролі у суспільстві.

СК 2 Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК 4 Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини

СК5 Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права

СК 6 Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

СК 7 Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 9 Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК12 Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності. програмні результати:

Р 1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

Р 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Р4 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

Р5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

Р6 Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему

Р 8 .Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин за визначеними джерелами.

Р 9 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Р 11 Володіти базовими навичками риторики.

Р 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

Р 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Р22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях. Вивчення даної дисципліни формує у

здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), системне та аналітичне мислення (реалізується через: метод проєктів), управління інформацією (реалізується через: метод проєктів, метод самопрезентацій), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

Передумови до початку вивчення:

Базові знання з правознавства, з міжнародного права

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
Модуль 1				
1.	Поняття і структура права Європейського Союзу.	4/0/2	Ідеї та вчення про права людини. Права людини: визначення поняття та класифікація (покоління прав). Поняття та основні інститути права прав людини (ППЛ). Система джерел права прав людини.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання Реферування літератури
2.	Джерела права Європейського Союзу	4/0/2	Загальна декларація прав людини як основоположний правовий документ. Сфера дії права прав людини та екстратериторіальне застосування міжнародного права прав людини. Забезпечення прав людини на тимчасово окупованих територіях.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Сфера дії права Європейського Союзу	4/0/2	Процес правової реалізації міжнародних норм про збройні конфлікти. Діяльність держав в незвичайних, екстремальних умовах міжнародних відносин, в період війни або збройного конфлікту: принципи і норми. Особливості захисту прав людини під час збройних конфліктів. Судові та несудові механізми захисту прав людини.	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
4.	Сутність і зміст міжнародного гуманітарного права у сучасному міжнародному Принципи та характерні	4/0/2	Міжнародне гуманітарне право: поняття, генеза, джерела. Принципи та сфера застосування міжнародного гуманітарного права. «Міжнародне гуманітарне право», «право держав на ведення	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	особливості Європейського права з прав людини праві.		війни» та «право прав людини»: співвідношення понять.	Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
5.	Основні інститути права Європейського Союзу	4/0/2	Конфлікти та їх класифікація. Міжнародно-правова регламентація збройних конфліктів. Кваліфікація конфлікту: види та значення для застосування міжнародного гуманітарного права. «Гібридні війни» або «гібридні конфлікти»: аналіз понять. Застосування міжнародного гуманітарного права до гібридних збройних конфліктів: актуальні аспекти. Застосування положень Женевських конвенцій 1949 року та Гаазьких конвенцій до порушень прав людини, які мають місце на окупованому Донбасі.	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
6.	Правовий статус людини та громадянина в Європейському Союзі.	4/0/2	Правова регламентація стадій і окремих режимів ведення війни. Початок війни і її правові наслідки. Засоби і методи ведення війни. Закінчення війни і міжнародно-правові наслідки.	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
7.	Розвиток ідей про міжнародний захист прав людини	4/0/2	Поняття та види прав людини. Поняття та зміст міжнародно-правового захисту прав людини. Становлення міжнародних стандартів у сфері прав людини. Сучасні теорії прав людини	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
Модуль 2				
8.	Всесвітні механізми забезпечення прав людини	4/0/4	Захист прав людини в рамках ООН. Нормативне забезпечення універсальних міжнародно-правових стандартів прав людини. Інші універсальні міжнародні контролюючі органи за дотриманням міжнародних стандартів з прав людини у рамках міжнародних організацій.	Участь в обговоренні. Індивідуальні завдання Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування і
9.	Міжнародний захист прав людини в умовах збройних конфліктів.	4/0/4	Характеристика принципів права прав людини та МГП. Особливості захисту осіб під час збройних конфліктів. Механізми забезпечення захисту прав та свобод людини. Міжнародно-правовий захист жертв збройних конфліктів. Відповідальність за порушення прав людини в умовах збройних конфліктів.	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання
10.	Європейська система захисту прав людини.	6/0/6	Європейська система захисту прав людини. Європейський суд з прав людини: юрисдикція, вплив на національне право держав-членів	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування

Рекомендована література

Основна

1. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с..
2. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. О-61 Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. – Вінниця: Твори. 2021. – 408 с
3. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є. М. Міжнародний захист прав людини : навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко, Є. М. Щербина. Дніпро : ДДУВС, 2020. 260 с. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С.
4. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник / І. А. Шуміло. – Київ: ФОП Голембовська О.О. – 168 с
5. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 168 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. - №30. - Ст. 141.
2. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 №1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №50. – Ст.540.

3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948р.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року.
5. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права.
6. Другий Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, що стосується скасування смертної кари
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права
8. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації
9. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих- мігрантів та членів їх сімей
10. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок
11. Міжнародні договори та міжнародні звичаї.
12. Женевські конвенції (ЖК) I-IV до яких приєдналися всі без винятку держави світу.
13. Договори у сфері захисту жертв збройних конфліктів
14. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 р. (ЖК I);
15. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених, хворих і осіб, що зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 12 серпня 1949 р. (ЖК II);
16. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 р. (ЖК III);
17. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 р. (ЖК IV);
18. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, від 8 червня 1977 р. (ДП I);
19. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру, від 8 червня 1977 р. (ДП II);
20. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р., що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми, від 8 грудня 2005 р. (ДП III);
21. Конвенція про права дитини, Нью-Йорк, 20 листопада 1989 р.; Факультативний протокол до Конвенції про права дитини, що стосується участі дітей у збройному конфлікті, Нью-Йорк, 25 травня 2000 р.
22. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах
23. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 №2866-IV //Відомості Верховної Ради України. –
24. 2005. – №52. – Ст.561.
25. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14 вересня 2006 р. №137-V //Відомості Верховної Ради України. – 2006. – №43. – Ст.418. 18. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012 №5026-VI //Відомості Верховної Ради України. – 2013. – №22. – Ст.216.
26. Уповноважений ВР України з прав людини
<http://www.ombudsman.gov.ua/ua/page/secretariat/international-cooperation/international-instruments/key-international-human-rights-treaties.html>

Інформаційні ресурси

1. Інформаційна система «Законодавство України» // Електронний ресурс: Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index>.
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.library.univ.kiev.ua
3. Наукова бібліотека Національного університету “Києво–Могилянська академія” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>

4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Наукова Бібліотека СНУ ім. Володимира Даля: <http://library.snu.edu.ua>
6. Національна Парламентська бібліотека України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua/>
7. Рішення щодо України, винесені Європейським Судом з прав людини [Електронний ресурс] // Сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>
8. Центр розвитку українського законодавства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ulde.kiev.ua/news.php>
9. Юридичний факультет СНУ ім. В. Даля – <http://pravo-snu.com.ua/>
10. Юридична клініка «PRO BONO» при юридичному факультету СНУ ім. В. Даля – <http://pravo-snu.com.ua/clinic/>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Підготовка проекту (презентації)	25
Індивідуальні завдання	25
Підсумкове атестаційне завдання	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B		
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності та вимог, вкладених у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату СНУ ім. В. Даля. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями.

Студент може пройти певні онлайн-курси, пов'язані з курсом, на онлайн-платформах (Prometheus, Coursera тощо). За наявності сертифікату щодо повного проходження відповідного курсу можуть бути нараховані додаткові бали.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно та у повному обсязі. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) строки можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана факультету.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Заняття відбуваються відповідно до чинного розкладу (онлайн чи оффлан) із дотриманням норм, передбачених постановою КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та іншими нормативними актами.

Під час занять студенти дотримуються правил етичної поведінки та норм локальних актів СНУ ім. В. Даля.

Під час контролю знань студенти забороняється використання мобільних пристроїв.

